

ČAS REVIZIJE ISTORIJE

PIŠE: SLOBODANKA AST

Pred Višim sudom u Beogradu zakazan je postupak rehabilitacije Milana Nedića, predsednika Vlade za vreme nemačke okupacije Srbije 1941-1944. godine. U ovdašnjoj javnosti još jedna podela, istina mlaka: „Nedić je srpska majka, spasao je hiljade izbeglica...“, tvrde neki istoričari, drugi dokazuju da je predsednik kvislinške vlade „ubica Srba, Jevreja i Roma“!

Probajte u Francuskoj da sudski rehabilitujete maršala Filipa Petena, ili u Norveškoj, Vidkuna Kvislinga, možete čak i sudski da odgovarate! Ovi saradnici okupatora osuđeni su na smrt. Peten je zbog starosti dobio doživotnu robiju.

Ovde, nažalost, traje neprekidni čas revizije istorije i svojevrsno rehabilitacijsko ludilo. Eno, ministru Vulinu palo na pamet da sa vojnog groblja u Solunu prenosi Apisove posmrtno ostatke u grobnicu zaslužnih građana u Beogradu...

„Milan Nedić je bio običan čovek koji se u nezgodnom trenutku našao na čelu srpske vlade, smatrao je da je njegovo gubljenje obraza i oficirske časti mnogo manja cena nego stradanje srpskog naroda“, kaže Aleksandar Nedić, praunuk Milana Nedića. On je inače i generalni sekretar Srpskog liberalnog saveta. Aleksandar Nedić tvrdi da je „Milan Nedić spasao 350.000 Srba iz NDH i delova kraljevine koji su bili pod vlašću Arbanasa, Makedonaca i Arnauta“.

Praunuk priznaje da su male šanse da Milan Nedić bude rehabilitovan: u Arhivu Jugoslavije ima više od 1800 dokumenta koji govore o ulozi generala Milana Nedića kao predsednika vlade za vreme nemačke okupacije. Tu je, između ostalog, i poznata slika Nedića sa Hitlerom i Fon Ribentropom, nacističkim ministrom spoljnih poslova Trećeg Rajha kada je 18. septembra 1943, Nedić išao da pregovara sa svojim idolom o „krunoj Jugoslaviji“, ili „velikoj Srbiji“

Zahtev za rehabilitaciju Milana Nedića

i, naravno, većoj vojnoj pomoći. Njegovi predlozi su odbijeni.

Porodica od procesa očekuje, pre svega, čini se, pravni osnov za vraćanje oduzete imovine, Nedić je bio izuzetno imućan čovek: porodica, između ostalog, traži vraćanje placa na beogradskom trgu Slavija gde je danas ogromna u mermer „odevena“ zgrada Narodne banke Srbije, ali naslednici traže i deo Zemunskog parka!

Još pre šest godina rehabilitaciju Milana Nedića tražilo je nekoliko organizacija: Udruženje književnika Srbije, „Dveri“, Srpska liberalna stranka, Udruženje Srba iz Hrvatske. Na prvim sudskim instancama ovaj zahtev je odbijen.

Dr Mile Bjelajac, direktor Instituta za noviju istoriju i univerzitetski profesor smatra da je teško govoriti o rehabilitaciji kad sudski postupak nije ni vođen. Naime, Milan Nedić je sa ostacima svoje vojske i najvećim delom nemačke vojske pobeo 6. oktobra 1944. godine u Austriju, gde su se on i njegova vlada sklonili u Kicbil, u Tirolu. Tu je dočekao da Odeljenje za rasnu čistoću krajem aprila 1945, Srbima dodeli status „arijevskog naroda“. To priznanje dobili su još samo - Mongoli!

Međutim, usledila su saslušanja i Amerikanci ga izručuju svojim ratnim saveznicima, partizanskoj vlasti. Milan Nedić je u istražnom zatvoru OZNA izvršio samoubistvo, skočivši kroz prozor. Prema svedočenju jednog kapetana OZNA, sahranjen je u porodičnoj grobnici na beogradskom Novom groblju.

Vlada FNRJ donela je 1949, uredbu kojom se Milan Nedić proglašava za ratnog zločinca. Porodica sumnja u zvaničnu verziju ovog događaja, ali druga škola mišljenja smatra da je „dosije Nedić“ pun takvih zločina da bi suđenje išlo samo u korist novoj vlasti.

Dr Bjelajac kaže da nijedan sud nije ovlašćen da piše istoriju, ali sudovi imaju svoju logiku i oni su uvek slika svog vremena.

„Uloga suda može biti jedino u preispitivanju neke pravne odluke, ali ovde takve odluke nije bilo“, zaključuje u izjavi za Politiku, dr Bjelajac .

Među istoričarima koji se zalažu za rehabilitaciju Nedića, najglasniji je, dr Bojan Dimitrijević, savetnik

u beogradskom Institutu za savremenu istoriju i opštepoznat promoter akademskog istorijskog revizionizma i rehabilitovanja kvislinškog pokreta (vrlo angažovan u slučaju Draže Mihailovića).

U opširnom razgovoru za Radio Slobodna Evropa, dr Dimitrijević ističe da, pre svega treba imati u vidu okolnosti u kojima je delovala, kako on kaže, „Nedićeva nesrećna vlada“ u vreme okupacije, kad je počinjao ustanak, a nemačke represalije postajale sve žešće. Nedićeva uloga se mora sagledati u kontekstu dramatičnog vremena između jula i decembra 1941. godine. Nedić se svesno žrtvovao za Srbiju, smatra Dimitrijević.

U ovoj polemici na radio-talasima, njegov oponent istoričar Milan Radanović ocenjuje da bi rehabilitacija Milana Nedića bila skandalozan čin.

Razlozi za rehabilitaciju Milana Nedića su, naravno, politički, a ne istorijski. Po mišljenju mnogih

stručnjaka, Milan Nedić je najmračnija ličnosti u modernoj srpskoj istoriji: zbog svojih predratnih simpatija za naciste i nemački Rajh Nedić je smenjen sa mesta ministra vojnog još 1940. godine, jer je smatrao da Jugoslavija treba da se okrene Hitlerovoj Nemačkoj.

„Kolaboracija sa Nemcima je sama po sebi zločin. Konkretno istorijske činjenice govore o Nedićevoj odgovornosti za ratne zločine: da ne bi ispalo da su ustanici, partizani, krivi za represalije nemačkog okupatora - treba naglasiti da su Nemci samo na teritoriji Banata aprila 1941. godine ubili 400 ljudi. Poznata su javna streljanja i vešanja u Pančevu 21. aprila 1941, postoji čak i filmski zapis ovog događaja. To se sve desilo pre bilo kakvog ustanka u Srbiji“, naglašava Radanović.

Najpotpuniju istorijsku analizu nudi knjiga Olive-re Milosavljević „Potisnuta istina“, Kolaboracija u

KNJIGOVODSTVO SMRTI

Kad je pre šest godina Istorijski arhiv Beograda objavio epohalno delo u dva toma o Banjičkom logoru, u javnosti nije dobilo veliki publicitet. Tim povodom potpisnica ovih redova objavila je u Politici razgovor sa dr Brankom Prpom, tadašnjom agilnom direktorkom Istorijskog arhiva Beograda. Iako je ovo bio za istoričare i za ovu zemlju značajan istorijski projekat, intervju sam morala radikalno da skratim. Znala sam da recimo, u Kulturnom dodatku ovog lista izlaze znatno duži tekstovi, o mnogo manje značajnim temama.

Da ne pominjem da je u drugim medijima, prvenstveno elektronskim, o maltene svakoj knjizi naših tv spisateljica i pričano i pisano mnogo više, nego o ovom epohalnom izdanju o našoj borbi protiv fašizma. Ako ni zbog čega drugog, onda je posebna zanimljivost da je scenario vrlo popularne tv-serije „Otpisani“ u mnogim epizodama bio baziran na istinitim događajima vezanih za pokret otpora u Beogradu i Banjički logor.

Prvi upravnik Banjičkog logora je bio Dragi Jovanović, tadašnji gradonačelnik. Uz, do sada nepoznate dokumente Logor Banjica sadrži i do sada neobjavljivane fotografije: prvi put se mogu videti ne samo lica uhapšenih i streljanih logoraša, nego i fotografije velikih ekshumacija nakog Drugog svetskog rata, masovne pogrebe u kojima je ceo Beograd učestvovao.

Posle više od šest decenija, ovo je prva edicija o Banjičkom logoru i ujedno jedinstveni omaž Beograđanima, logorašima prvog koncentracionog logora na

teritoriji Beograda tokom Drugog svetskog rata. Bilo je krajnje vreme da se suočimo sa tom vrstom istine i da ne budemo indiferentni prema patnjama i stradanjima naših sugrađana. Medju uhapšenima su bili ne samo muškarci i žene, već i deca.

Ovo jedinstveno “knjigovodstvo smrti” je, kao i tolika druga i u

Banjičkom logoru vođeno vrlo pedantno: knjige uhapšenika, sa zaključkom “streljan”. Tu su dokumenta koja imaju ispričanu svaku tragičnu sudbinu, sa imenom i prezimenom svakog logoraša. Streljano je oko 4000 logoraša. Broj stradalih je i veći: nema podataka o deportovanima, o onima koji su završili u Dahau, Mauthausenu, Aušvicu...

U početku su ove knjige vrlo uredno vođene, sve dosijeji su najpre rukom pisani. Međutim, kako su hapšenja postala masovna, na kraju su, da im se valjda ruka ne bi zamarala, zbog masovnosti likvidacija napravili pečat “Streljan”, pa su ga samo lupili pored imena. U razgovoru sa ovom novinarkom, dr Branka Prpa je bila ubeđena da će dvotomno izdanje dokumenata Banjičkog logora biti vrlo značajna građa za istoričare koji će se baviti Drugim svetskim ratom i Nedićevom upravom, ali i dragocen izvor i za ljude koji i dan-danas iz svih zemalja sveta traže podatke o svojim najbližim od istorijskog Arhiva Beograda, nastojeći da saznaju kako su skončali.

Epohalno delo je dobilo minimalan publicitet, a istoričari-revizionisti ionako vrlo retko se bave ozbiljnom

Srbiji 1041-1944. (izdatom 2006), koja objavljuvanjem niza značajnih dokumenata osvetljava ovaj istorijski period; iz ove studije se jasno vidi da je već od maja 1941. počelo proganjanje Jevreja i otmicanje njihove imovine: počelo je zabranom rada u državnim službama, sledile su dalje mnogobrojne zabrane za Jevreje, upis u gimnazije i na univerzitet, do zabrane obavljanja mnogih delatnosti (od prodaje namirnica, sve do upravljanja pozorištem, bavljenja advokaturom, pa i učlanjenja u Savez kompozitora Srbije). „Arijevske zakoni“ su išli tako daleko da su Jevrejima oduzeli pravo na telefonsku pretplatu, pa čak i korišćenje telefona! Svi Jevreji nastanjeni u Beogradu bili su dužni da u roku od pet dana predaju svoje radio aparate, hladnjake, električne aparate za hladjenje, „...oni Jevreji koji ne postupe po ovoj narodbi biće kažnjeni najstrožom kaznom“. Ovu naredbu je potpisao Dragi Jovanović, predsednik

Zahtev za rehabilitaciju Milana Nedića

opštine i upravnik grada Beograda čija se slika *nota bene* godinama nalazila na zidu beogradske Gradske skupštine!? Jovanović je posebnom naredbom upozorio da će kažnjena biti i lica arijevske porekla koja prikrivaju razne pokretne stvari koje su svojina Jevreja... Naravno, Jevreji su odmah obeleženi žutom trakom i Davidovom zvezdom, prisiljeni na robovski rad, najteže fizičke poslove posle bombardovanja, zabranjena im je vožnja tramvajem, čak i kupovina namirnica na pijaci pre 10 sati...

Jovanović je posebnom naredbom upozorio da će kažnjena biti i lica arijevske porekla koja prikrivaju razne pokretne stvari koje su svojina Jevreja...

Indikativno je da je predlog zakona o restituciji "nove postpetooktobarske demokratske" vlasti preskočio ratni period, iako je opštepoznato da su

analizom dokumenata i istraživačkim radom u arhivama. Neverovatno i zastrašujuće...

Nadam se da će ova edicija doprineti i da stratišta obeležimo na način koji je apsolutno civilizacijski minimum.

Jajinci su sada spomen-park. U Jajincima su danju, noću ljudi ubijani. Predpostavlja se da je tu streljano i sahranjeno oko 68.000 ljudi. Nemci su uoči kraja rata počeli da otkopavaju masovne grobnice i da pale leševe, da zatru tragove svojih i Nedićevih zločina.

Mislim da je to iz ogromnog, zastrašujućeg neznanja. Kod nas je u javnosti najprisutnija ekipa marketinških kvaziistoričara. To što oni pričaju je kvaziistoriografija. Neki od najglasnijih kvaziistoričara nikad nogom nisu kročili u Arhiv, nikad se zapravo nisu ni potrudili da saznaju šta se događalo za vreme Nedićeve uprave. Danas je o tome moguće govoriti sasvim slobodno, bez ikakve moralne konsekvence. U jednoj polemici otvoreno sam poručila sagovorniku: pogledajte dokumenta, pa posle toga tvrdite ono što tvrdite.

„Ove dve knjige Banjičkog logora biće prva stepenica ka sagledavanju istorijske istine. Neće to biti samo ime, prezime i broj. Biće i fotografije logoraša. Sad će ih svi pogledati u oči. Oni su mladići i devojke koji su otišli sa ovoga sveta na najstrašniji način. Kao direktorka Arhiva kažem da su primeri ljudske hrabrosti i časti veoma veliki i veoma potresni. Oni su život dali boreći se protiv okupatora, za našu slobodu. Videće svi kako su ljudi u Banjičkom logoru mučeni, pa će se videti hrpe ljudskih zuba, zlata, prstenja, pa će

javnost prvi put videti ženu koja je ubijena i sahranjena sa dvoje dece. Ruke su joj vezane žicom. S kojim će argumentom onda neki od tih kvaziistoričara doći i reći 'Nedić je srpska majka'? Onog trenutka kad si izgovorio da je Nedić 'srpska majka' ti si na najstrašniji način uvredio sve majke koje su svoju decu izgubile tako što ih je Nedić pobio. Nedić, nije srpska majka, on je - ubica!

Treba da slavimo ta ljudska bića koja su dala svoj život za našu slobodu. I to je naš dug prema njima. Suštinski, to je najozbiljnije moralno pitanje i to je pitanje smisla ljudskog života. Ne znajući za stratišta, ne poštujući ljudske žrtve, mi obesmišljavamo žrtve, ali obesmišljavamo i život sam. Istorijska nauka je strašno odgovorna za znanje o nama u nečem što je istorijska i moralna vertikala“, rekla nam je u ovom razgovoru za „Politiku“ dr Branka Prpa.

Bilo je očekivanja da će edicija o Banjičkom logoru biti svojevrsan spomenik svim palim žrtvama, da će i stratišta biti obeležena na način koji je apsolutno civilizacijski minimum. Umesto da bude nagrađena za ovaj poduhvat i radikalno sređivanje „Augijevih štala“ Istorijskog arhiva Beograda, dr Prpa je ubrzo, u kadrovskoj trgovini demokrata i njihovog koalicionog partnera SPS smanjena sa mesta direktora Arhiva.

O uređenju logora Sajmište samo priče, planovi, tlapnje, nove komisije, na mestu masovnog pogubljenja Jevreja na beogradskoj Autokomandi u planu je šoping-centar, u Jajincima, u spomen-parku, o mnogim praznicima - roštiljijada i vreme sporta i razonode...

Jevreji od početka okupacije odlukom okupacionih i Nedićevih vlasti ostali bez celokupne imovine.

Svi članovi Nedićevog kabineta potpisali su uredbu kojom se oduzima celokupna imovina svih Jevreja bez ikakve nadoknade i prelazi u vlasništvo države Srbije.

Posle žestoke polemike (Milan Parivodić: „Na pomen imena generala Nedića, treba stati mirno!“) u Skupštini Srbije protestovao je poslanik prof. dr Žarko Koraća, opravdanje je bilo da je reč o “tehničkoj greški”.

Kako je to odmah lucidno i tačno prokomentarisala prof. dr Olivera Milosavljević “ignorisanje prava Jevreja na povratak imovine može se tumačiti samo

kao izražen antikomunizam i istorijski revizionizam, pokušaj rehabilitacije kvislinga”.

Evo, konačno istorijskog dokumenta potpisanog Nedićevom rukom, kojim general polaže račun srpskom narodu: “...Radi spasavanja srpskog naroda bio je ostao jedan jedini put: saradnja sa okupatorom. Taj put je izabrala Vlada narodnog spasa i njime nepokolebljivo ide već pune tri godine. (Milan Nedić, *Srpski narod*, 9. septembar 1944).

KRVAVE RUKU

Milan Radanović, istoričar mlađe generacije koji se angažovano bori protiv istorijskog revizionizma

DŽELAT I ŽRTVE

Nacistička operacija koja se zove “konačno rešenje jevrejskog pitanja” na teritoriji Beograda, i na teritoriji Srbije, završena je u zastrašujućem procentu: od oko 12.000 Jevreja, preživelo je 1500, i to iz mešanih brakova. Blizu 9000 beogradskih Jevreja likvidirano je u prvoj godini rata.

Da nekadašnjeg logoraša Aušvica, broj 58116, inače pisca, publicistu i Titovog prevodioca Ivana Ivanjia nije pozvao Memorijalni centar logora u nemačkom gradu Buhensvaldu da otvori izložbu o „krvavoj bajci“ u Kragujevcu, u našim medijima se ne bi pojavila neverovatna priča o slici generala Milana Nedića na zidu Gimnazije u Kragujevcu. Nedić je bio đak ove škole. O svom šoku i ogorčenju Ivan Ivanji je napisao potresnu ispovest (*Vreme*, 31. mart 2011).

Ivanji kaže da je jedva uspeo da završi svoj govor prilikom otvaranja izložbe, jer mu se plakalo: „...zbog ubijenih Kragujevčana, zbog svih ostalih žrtava i ratova i zbog besa usled sopstvene nemoći da se istinski pobunim protiv laži i prećutkivanja...“ Možda i zbog mišljenja mnogih ozbiljnih građana Kragujevca, među njima i direktora spomen-parka “Kragujevački oktobar”, Vladimira Jagličića, koji smatra da je sasvim na mestu da Nedićeva slika visi na zidu Kragujevačke gimnazije, pored memorijalne sobe u kojoj se čuva uspomena na 2852 muškaraca starijih od 16 godina, većinom đaka kragujevačke gimnazije i njihovih profesora streljanih u vreme Nedićeve vlade.

Ivanji u ovoj potresnoj ispovesti pominje svoju majku koju su, verovatno ubili u kamionu dušegupki, svog oca koga su, verovatno iz Topovskih šupa odveli na streljanje. Ivanji kaže “verovatno”, jer o tome ništa pouzdano ne zna, ima samo neke njihove poslednje poruke sa tih mesta... „Pouzdanost znam, jer danas stanujem 200 metara daleko od Topovskih šupa, da

se tamo nalazi spomen-ploča na oronulom zidu, niko to mesto ne održava, strašno mesto stradanja beogradskih Jevreja služi za odlaganje otpada...“ Ivanji priznaje da je uzbuđen „što moja zemlja zarad antikomunističke projekcije istorije pokopava antifashiističke vrednosti koje deli onaj deo sveta, kome težimo i sa kojim hoćemo da saradujemo.“

Neki tvrde da je Nedić činio i “mnoga dobra dela”, da je “spasao stotine hiljade Srba”, “primio je” избегlice iz drugih delova okupirane Jugoslavije. Sa gorčunom Ivanji ovako komentariše ovu tezu:

“On ih je primao? Morao je, jer su mu to Nemci naredili! Spasavao je ponekog? Jeste, i Gering je spasavao ponekog, pa i sam Hitler je neke Jevreje proglasio ‘počasnim arijevcima’.

Piznaje Ivanji da je u govoru prećutao da je nemački general Franc Beme nešto pre planirane “krvave bajke” ponudio Nediću da privremeno da ostavku dok se budu primenjivale “oštre mere”, a da je to Nedić odbio, da je nedelju dana posle masakra u Kragujevcu kapetan nemačke vojno-obaveštajne službe Matl primio usred okupiranog Beograda dva zvanična izaslanika Draže Mihailovića, koji su nudili saradnju četnika u borbi protiv komunista, a Draža Mihailović je vrlo dobro znao za streljanja u Kragujevcu, jer je o tome izvestio kraljevsku vladu u Londonu.

“Ne pozivam se ni na kakvu ‘komunističku propagandu’. Nemački arhivi su sačuvani. Izveštaji vojnih komandanata, visokih esesovskih oficira, Gestapo-a i vojne obaveštajne službe Abver su pristupačni, često objavljivani...”

Ivanji, kao i dr Prpa postavljaju suštinsko pitanje: da li su se neki srpski istoričari uopšte upoznali sa bitnim dokumentima o predmetu o kome govore?

poentira u razgovoru za Slobodnu Evropu/Radio Liberty, da su u noći između 22. i 23. juna 1941. godine, dakle dve nedelje pre bilo kakvog ustanka, Gestapo i specijalna policija pohapsili oko 700 ljudi u Srbiji, uglavnom komunisti i njihovih simpatizera.

Oružane snage pod ingerencijom Nedićeve vlade saučestvovala su, pre svega u genocidu nad Jevrejima, kaže Radanović: takođe pomažu u hapšenju i genocidu i nad Romima... u Čačku, Užicu, i naročito južnoj Srbiji bilo je masovnih streljanja... Pripadnici jugoslovenske vojske u otadžbini Draže Mihailovića pobili su u Pribojskom srezu nekoliko hiljada ljudi. Objavljen je spisak od 2300 Bošnjaka koje su četnici pobili za pet dana, od 5. do 10. februara 1943. godine. Dve trećine su bili žene i deca... Nedić je do kraja, sve do oktobra 1944, ostao veran Nemcima.

Kako se može tražiti rehabilitacija kvislinga koji je masovno okrvavio ruke?

Istoričarka Branka Prpa kaže da je Nedićeva vlast tipična kvislinška vlast: ona servisira nemačke okupatore u svemu: Četvrto odeljenje specijalne policije pravi spiskove Jevreja, komunisti, simpatizera, ono servisira okupacionu vlast, identifikujući preciznim „knjigovodstvom smrti“ sve koje treba likvidirati. Zbog obima posla Nedićeva uprava organizuje specijalno, tzv. Jevrejsko odeljenje, a kasnije i Odeljenje za Jevreje i Cigane. Grad Beograd je u celom ovom okupacionom sistemu veoma stradao. Imao je ne samo velike žrtve zbog vojnih akcija kao što je bombardovanje koje je išlo serijski sa obe strane, pa do ljudskih žrtva od okupacionog režima za koji mora da se kaže da je bio jedan od najtežih okupacionih režima u Evropi. Sam Beograd imao je na svojoj teritoriji četiri logora. Nijedan prestonički grad u Evropi nije imao na svojoj teritoriji koncentracioni logor.

Banjica je direktno pod Nedićevom upravom, Sajmište je pod nemačkom upravom, ali logoraši, najpre Jevreji, a onda Srbi i svi drugi, nisu bili likvidirani na toj obali Save. Likvidacije se obavljaju u Jajincima. Jevreji, žene, deca i starci se prevoze kroz Beograd kamionima-dušegupkama, pa onda ih podno Āvale, sahranjuju u masovnim grobnicama.

Neobični kamionet bez prozora (dušegupka), svakodnevno, po ustaljenoj satnici, redovno prolazi baš pored Nedićeve kuće na famoznom placu Slavija.

Preživeli logoraši Sajmišta se sećaju da su gledali Beograđane kako se šetaju Kalemegdanom, a šetači su videli, dole, preko Save logor...Treba čitati ispovesti malobrojnih koji su preživeli: Ani Lebl, Reli Ālfandari Pardo, ali i sjajnog Davida Ālbaharija („Gec i Majer“).

Nacistička operacija koja se zove “konačno rešenje jevrejskog pitanja” na teritoriji Beograda, i na teritoriji Srbije izvedena je zastrašujom efikasnošću: holokaust je izvršen sa tragičnim procentom: od oko 12.000 Jevreja, preživelo 1500 i to iz mešanih brakova. Blizu 9000 beogradskih Jevreja likvidirano je u prvoj godini rata. Nemačka komanda u Srbiji je ponosito izašla pred firera sa obznanom da je Beograd prvi *Judenrein* (bez Jevreja) grad u Evropi!

PATOLOGIJA JEDNOG VREMENA

„Društvena patologija dostiže vrhunac, šta sve nismo čuli o fašizmu i antifašizmu. Kakve sve bedastoće, gluposti i sumanutosti nisu izrečene od raznih političkih i istoričarskih „autoriteta“, sve je zaleglo da nam objasni da fašizam nije bio ono što je bio, antifašizam još manje, partizani najmanje...“ napisala je na stranicama „Peščanika“, nedavno preminula profesorka Olivera Milosavljević, istoričarka koja je možda najgalsnije ustala protiv istorijskog revizionizma.

U Srbiji su istoriju počeli da pišu sudovi. Uzalud sudija tvrdi da je osporio samo pravni deo procesa Draži Mihailoviću, a ne njegova ratna zlodela. Medijski je to bila „rehabilitacija Draže Mihailovića“. Oliver Antić, savetnik predsednika republike i član Krunskog saveta (!?), profesor Pravnog fakulteta presudu je dočekaao pljeskom i trijumfalnim kezom. Nagrađen je ambadorskim mestom u Lisabonu. Patologiji jednog vremena kao da nema kraja.

Da li je u pravu optimistička poruka Olivera Milosavljević, „da sve ovo što se danas događa u Srbiji za istoriju (onu prošlu) nema nikakvog značaja. Sudije i poslanici u Skupštini neće pisati istoriju. Oni doduše, svojim odlukama „pišu“ sopstevnu istoriju... njihov besprizorni napor ući će, jednog dana, u neke druge udžbenike kao primer patologije jednog vremena koje je pretendovalo da se zove „demokratskim“, koje je relativizovalo sve, pa i fašizam, koje je bilo spremno na svaku nepodopštinu, samo da se dnevno okoristi, koje se udvaralo najnižim instinktima, koje je primilo laž za istinu, koje je sudom pretilo antifašistima u ime odbrane kvislinštva.“

Olivera poručuje da će jednog dana, za 50 godina, opet pobediti partizani, čija će borba protiv fašizma, posle svih iskušenja kroz koja će proći Evropa, izgledati mnogo lepše nego što su i sami borci protiv fašizma pokušavali da je predstave.

Nadajmo se da je istoričarka Olivera Milosavljević u pravu.